

VÁCLAV GRUBER

česká próza
na
www.carpe.cz

Prokletá vteřina

Václav Gruber

PROKLETÁ VTEŘINA

2011

© *Václav Gruber, 2011*

© *Carpe diem, 2011*

www.carpe.cz

Made in Moravia, Czech Republic, EU

ISBN 978-80-87195-40-6

Šeřilo se. Slunce zapadlo před několika minutami a obloha začala mít barvu dlouhých večerů pozdního léta. Různé odstíny fialové teď budou pomalu zrát do černa. Škoda, že se mnou není Verunka, řekl si Pida a rozsvítil světla. Pod táhlým kopcem podřadil a lehce přišlápl pedál plynu. Vínový Passat znatelně zrychlil, ale motor i nadále jen tak zlehka vrněl hluboko pod hranicí svých možností. Pida chvílku váhal, jestli si má znovu zapnout rádio. Ne, než by našel hudbu, která by se k těm barvám na obloze alespoň trochu hodila, byla by nálada pryč. Opřel se do světlešedé kůže anatomicky tvarovaného křesla a vychutnával si klidnou jízdu. Těšil se domů. Pida už toho najezdil hodně, a pokud mohl, řídil vždycky sám. Řídil rád a dobře. Dnes má za sebou jen něco přes tři sta kilometrů, to ani nepřijede domů unavený. Podíval se na telefon na palubní desce a zaváhal, jestli má zavolat Verunce, že za půl hodiny bude doma. Není třeba volat, nemá zpoždění. Byl rád přesný, dobře věděl, že čas je to nejvzácnější. Kromě Verunky, děti... jo, a zdraví, vzpomněl si na Tomáše... Ještě trochu přidal, ručička tachometru se chvěla něco nad devadesátkou, tady je možné jet rychle, teď přijde táhlá levotočivá zatáčka...

Z levotočivé zatačky se vyřítila dvoje světla vedle sebe. Čtyři světlometry Pidu trochu oslnily. Nesmyslně si vzpomněl na Fiat patnáct set, který se kdysi tak líbil tátovi, a ty lepší žigulíky měly čtyři světla a chevrolety, co tenkrát existovaly jen na obrázcích. Řidič Mazdy, který tak nesmyslně předjížděl kamion v tom nejpitomějším místě, co si mohl vybrat, se snažil auto strhnout doprava, jenže náklad'ák osobním autem ze silnice nevytlačíš... a tak začala, aniž si to někdo mohl uvědomit, rozhodující vteřina života, vteřina, ve které čas ztrácí svoji reálnou podobu, vteřina, do které se jako v šíleném kaleidoskopu skládá minulost i budoucnost, vzpomínky, sny a představy, mozek najednou ví, že není čas vnímat svět kontinuálně, a do tohoto prchavého okamžiku soustředí vše... Rána, a obě auta se zaklesnutá levou stranou přídí pootočila proti směru hodinových ručiček, Pidův Passat přeletěl do protisměru, teď budu muset zatelefonovat, snad se ten telefon nerozbije, kdyby teď Verunka seděla vedle mě... děti jsou daleko, už jsou dospělé, zvládnou to... ani si neuvědomil vystřelené airbagy a tlak zapnutého pásu, podvědomě se snažil volant stočit doprava, jenže levá přední poloosa byla dávno zlomená, auto se převracelo na pravý bok a zprava se karoserie bortila o letitou lípu, ještě že je ta sedačka z kůže, kůži větev neroztrhne, kdybych měl na hlavě helmu jako cyklisti... Pak obloha zčernala. Najednou, žádný tmavě fialový mezistupeň.

Mazda po srážce také přeletěla do protisměru, přerazila dva umělohmotné patníky a skončila v pří-

kopu. Skřípání brzd a syčení unikajícího vzduchu brzdícího kamionu zcela zanikly v hluku srážky dvou osobních aut.

„Ty vole, to je průser,“ vydechl mladší z dvou mužů, kteří vyskočili z nákladáku.

Mazda byla o něco bliž. Přiběhli k ní oba.

„Je živej?“ To nebyla otázka, to bylo jenom přání.

„Jak to mám sakra poznat.“ Ani to nebyla odpověď, to jenom strach se dere na povrch různými cestami. „V autáku je mobil,“ řekl a hned toho zalitoval, protože ten mladší se okamžitě rozběhl ke kamionu a on musel zůstat tady. „Sto padesát pět,“ zakřičel ještě zbytečně. Levá přední dvířka Mazdy povolila, když za ně vzal. Muž, který tak pospíchal, ležel zhroucený na volantu, hlavu opřenou o rozbité přední sklo. Na přístrojovou desku by pohodlně dosáhl i cestující ze zadního sedadla. Naštěstí tam žádný nebyl.

„Hej, pane, slyšíte mě?“ dotkl se řidičova ramene. „Je tu sám,“ obrátil se na mladšího muže, který už stál za ním, zapnutý mobil ještě v ruce.

„Už jedou,“ řekl.

„Volal jsi policajty?“

„Ne, na záchrance říkali, že je zavolají... Je živej?“ zeptal se znovu.

„Nevím, snad jo, pohnul se.“

„Já to nevidím.“

„Určitě, pohnul se, když jsi telefonoval. A teče mu krev z nosu.“

„Vytáhneme ho?“

Přikývl. „Opatrně, kdyby měl zlomenou páteř...“

Lidské tělo je moc nepohodlné na manipulaci. Sedačka řidiče Mazdy byla naštěstí utržená, a tak se jim podařilo zraněného z auta vytáhnout bez většího násilí.

„Polož ho na bok, aby se neudusil, kdyby zvracel,“ mladší si začínal rozpomínat, co jim to říkali na kursech první pomoci.

„Vždyť nedýchá!“

Bezvládne tělo se samo převalilo na záda.

„V lékárnice je ta rouška na dýchání z úst do úst.“

„Padej pro ni.“ Starší muž položil zkřížené dlaně na hrudník řidiče Mazdy. Stlačil. Nic. Stlačil několikrát po sobě. Na školeních s umělou pannou to dělal mockrát. Teď už byl klidnější, teď už věděl, co má dělat. „Honem, tu roušku. Takovej igelit s náustkem.“

„Já přece vím.“ I mladší muž se trochu uklidnil. Položil bezvědomému roušku na obličej a fouknul do náustku.

„Musíš mu zaklonit hlavu. Podlož mu hrudník. A taky se musí ucpat nos.“

Mladší se rozhlédl, pak si svlékl koženou bundu, složil ji raněnému pod záda. Znovu se mu sklonil nad hlavou a dýchl prudce do náustku.

„Hele, zkus to chvíli sám, půjdu se kouknout na toho druhého,“ kývl hlavou směrem k havarovanému Passatu.

„Počkej,“ vyrazil mezi dvěma vdechy do náustku, „přece...“ Přece tu nemůžu zůstat sám, chtěl

říct, ale najednou si uvědomil, že v druhém autě také někdo je, alespoň jeden tam být musí, kruci, jak to, že tu ještě není záchranka, blbost, volali ji před minutou... Zkoušel bezvědomému muži střídavě mačkat hrudník a vdechovat vzduch přes otvor roušky do úst...

Tomáš za sebou zavřel vrátka a z kapsy vytáhl klíče od hlavního vchodu. Rodinný domek s přístavbou, kterou z velké části vlastnoručně vybudoval s manželkou a dětmi zrovna v těch letech, kdy začínal s privátní ordinací, není žádná vila, ale je to „doma“, kde se může zavřít, vypnout mozek. Odemkl dveře a vstoupil do malé haly s krbem, na kterou navazovala kuchyně. V duchu svému domu říkal „poslední stavba socialismu“. Dnes už by stavěl úplně jinak.

Ale na druhou stranu, který z doktorů si sám postavil krb.

„Jano?“

Žádná odpověď. Jen postarší irský setr se zvedl ze svého místa před krbem, otřel čenich pánovi o nohu a radostně vrtěl ocasem.

„Takže ty jsi tu sám, Bene?“

Pes spokojeně zafuněl, když si Tomáš sedl do křesla před krbem. Že by si zatopil? Ne, bude krásně teplý večer... Tahle si to vždycky představoval. Tady bude krb, tady bude pes a tady budu já. Poškrábal Bena pod převalisýma ušima a pes mu vděčně olízl ruku. Idylický život venkovského lékaře. Zpočátku uvažoval o tom, že by k domku

přistavěl ordinaci. Teď byl rád, že to neudělal. Pracoviště od bydlení by úplně oddělit nešlo, takže žvýkačky, které teď bývají nalepené v čekárně na dveřích a na židličkách, by byly v předsíni. Kromě toho, tenhle krb a ordinace pod jednou střechou, to by nedělalo dobře. Je lepší, když člověk musí sundat bačkory a přezout se, když jde do práce. Mezi zaměstnáním a domovem by měl být alespoň nějaký filtr. Časový i prostorový. Ty dvě ulice a sedm minut je tak akorát. Kdykoliv může do ordinace jít, ale tady může starosti s pacienty, nemocemi a pojišťovnamy alespoň trochu potlačit. „Bene, když chceš potlačovat starosti, musíš jít kousek pěšky a pak se přezout. Rozumíš?“ Nemusel se ptát, po těch letech mu Ben samozřejmě rozuměl. Otočil hlavu ke dveřím a štěkl. „To víš, že jo, půjdeme ven... Počkáme na Janu, třeba půjde s námi.“

Volkswagen Transporter Zdravotnické záchranné služby stál na okraji silnice se zadními dveřmi otevřenými k vraku Passatu.

„Nedostal jsem se k němu,“ vysvětloval omluvným hlasem starší muž z kamionu.

„To je v pořádku,“ odpověděl mu přes rameno řidič záchranky, který držel ve vysoko zdvihnuté pravé ruce vak s infúzním roztokem.

„Teče?“ Doktor Žák se dostal do Passatu zadními dveřmi. Pida tou dobou nevnímal, co se v jeho autě děje. V mozku se mu míhaly neuspořádané obrazy, z části vzpomínky a zčásti sny, mezi které tu a tam proniklo něco zvenčí. Rána na čele

mu krvácela a dýchal. Povrchně, s několika zlomenými žebry se nedýchá moc pohodlně, ale dýchal. Doktor Žák mu do levého předloktí zavedl kanylu, na kterou napojil infúzi. Vpich Pida vnímal. Z dálky. Někde má levou ruku a někdo s ní něco dělá, to nevádí, už abych byl doma, Verunka má starost...“ „Dej mi límec,“ obrátil se doktor Žák k řidiči záchranky, „trojku.“

„Límec, trojku,“ křikl řidič na sestru, která se právě vracela se sanitářem od druhého auta.

„Přijeli týnští, ale...,“ pokrčila rameny a současně podávala doktoru Žákovi plastický límec na zafixování krční páteře.

„Doktore, můžeme vám ho vystříhat?“ zeptal se mladý muž z hasičského auta, které dorazilo současně s druhou zdravotnickou posádkou.

„Jo, můžete, máme ho zajištěného.“

Později Pida tvrdil, že si uvědomoval, jak mu mechanickými nůžkami krájí jeho nové auto a vůbec nedávají pozor na světlešedou kůži, ale že to nevádí, protože věděl, že musí ještě dostat ven Verunku. „Verunko,“ chtěl zavolat... „ty jsi se mnou, i když jsem v průšvih...“

„Hele, něco říká,“ sanitář se sklonil k Pidovi, který už ležel na nosítkách ve vakuové matraci.

„Jo, snad se z toho dostane,“ odpověděl Žák, „oběhově je dobřej. Kyslík přes masku,“ obrátil se ještě na sestru, „a pak můžeme nakládat.“

O kus dál stál mladší muž z kamionu a nevěřicně se díval na bílé prostěradlo, pod kterým se rýsovalo lidské tělo. Jak to, vždyť jsme...

Rozhlédl se. Kde je ta resuscitační rouška, tu potřebujeme, tu musíme mít v autě v lékárnice...

Telefon. Tomáš potlačil krátké pokušení ignorovat kničení mobilu na stole, pohladil Bena a zvedl se. Dlouho mobil odmítal, nerad telefonoval odjakživa, i dříve v nemocnici radši vyběhl dvě patra, než aby něco vyřizoval telefonem. Mobilní si pořídil, až když několikrát našel doma na záznamníku prosbu o návštěvu z vesnice, ze které před chvílí přijel. I teď mobil nemá rád, ani se neobtěžoval nastavením různých druhů vyzvánění, takže netušil, kdo volá, dokud nedošel k velkému jídelnímu stolu.

„Ano, Verunko, co se děje...“

„Tome, Pida se naboural...“

„Jak?“

„Nevím, je prý hodně poraněný, ale žije.“

„Kde je?“

„V Plzni, na Lochotíně, musím za ním.“

„Počkej na mě, jedu k tobě. Hned.“ Ukončil hovor. Tak a je to. Pohledem na zápěstí zkontroloval čas, jak by to nebylo jedno. Zvyk, když se na chirurgii něco začalo dít, bylo třeba vědět, kolik je. Čas je důležitý... „Máme po idyle, Bene,“ obrátil se k psovi u krbu. „Musím za kamarádem, víš, je v nemocnici. Počkáš na Janu.“ Benovy hluboké hnědé oči trochu posmutněly. Rozuměl. Ještě nechat na stole krátký vzkaz. Byla zvyklá, kolikrát za ta léta našla doma místo manžela stručnou zprávu, kam zase musel. Tohle je ale něco jiného. Pida je kamarád.

Nejen kamarád... Znají se už tolik let, vídají se jen občas, každý patří jinam, každý má jinou práci, jiné známé, jiné koníčky. Přesto si Tomáš uvědomoval, že Pida je jedním z nejdůležitějších lidí v jeho životě. Měl ho rád. Měl rád a obdivoval i Verunku, která dokázala s Pidou prožít nelehké začátky manželství, vysilující starosti v rodině i v práci, začátky podnikání i s tou fyzickou dřinou, vyčerpáním a existenční nejistotou, protože začínali opravdu z ničeho... Verunka to všechno vydržela a vydržela i úspěch. Je to vlastně jednoduché, protože Pida je skutečný podnikatel a Verunka je skutečná dáma...

V okamžiku, když otočil klíčkem v zapalování svého modrého Escorta, uvědomil si Tomáš, že má na sobě obyčejné domácí džíny. To se Pidovi nebude líbit, lékař v obyčejných riflích. Usmál se, jako by ho viděl, jak zlehka kroutí hlavou a přimhuřuje oči. Víš, na doktora musí lidi koukat jako na doktora... Ale co, hodí se mi k autu. Vycouval z přístřešku u domu, vrata za sebou nechal otevřená a zařadil rychlost.

Na konci předměstské osady, kde ještě předloni byla jen louka s plevelem a trávou, kterou nikdo nesekal, stojí několik nových vil. Obydlí úspěšných lidí. Na začátku tabule upozorňující na to, že vjíždíte na soukromý pozemek. Matoušovi bydlí na nejhezčím místě, u malého lesíka. Rozsáhlá přízemní vila s dokonale upravenou zahradou. Tohle není „podnikatelské baroko“ s věžičkami, růžičkami,

trpaslíky a mřížemi. Elegantní, pohodlné, praktické. Pida s Verunkou mají vkus a nemusejí si hojit žádné mindráky. Bezbariérové prostředí, uvědomil si Tomáš, když projížděl otevřenou branou. Byl tu už mockrát, ale nikdy ho to ještě nenapadlo. Až ho zamrazilo v zádech.

Veronika už čekala. „Je na příjmovém oddělení ve fakultce, volali mi to policajti.“

„Jedeme rovnou.“ Otevřel Verunce pravé dveře, oběhl auto, nasedl a znovu nastartoval. „Jak se to stalo?“

„Narazilo do něj nějaké auto, které špatně předjíždělo.“

„Byl s ním někdo?“

„Ne, prý byl v autě sám.“

„Řekli ti, co mu je?“

„Ne, jen že to je těžší poranění, ale že není v nebezpečí života... Tome,“ otočila se k němu a Tomáš si všiml, že má slzy v očích, „Tome, já se strašně bojím. Já vím, že mi do telefonu nemohli říct všechno...“

„Klid, jestli ti řekli, že není v bezprostředním ohrožení života, tak určitě není. Kdyby si nebyli jistí, neřekli by do telefonu nic. S kým jsi mluvila?“

„Nebyl to doktor, nějaký dopravák, co ten může vědět o tom, jak těžké je které poranění.“

„Neboj se, určitě takhle nevolal poprvé. A určitě měl informace od záchranky. Kdyby hrozilo nejhorší, nevolal by ti, přijeli by za tebou.“ Tomáš si vzpomněl, jak za ním před nedávnem přišel do

ordinace policista z místního oddělení. Také přijel od autohavárie. Za manželkou řidiče, sdělit jí, že je vdovou. Chtěl s sebou doktora, pro jistotu. Tomáš to zažil už několikrát. V prvním okamžiku jen strach v očích, prohlubující se hrozný strach, pak výkřik, pláč, vyděšené děti, injekce na uklidnění, shánění někoho, kdo by s paní zůstal... Kdyby byl Pida v kritickém stavu, určitě by policisti přijeli za Verunkou domů. Krátce na ni pohlédl.

Veronika přikývla. „Jo, já to zvládnou.“

Tomáš odbočil na velké parkoviště před hlavní bránou nemocnice. Možná by ho pustili i dovnitř, ale nechtěl se dohadovat a kromě toho vůbec nevádí pár kroků na čerstvém vzduchu. Zamkl auto a Verunku dohonil skoro na vrátnici.

Mladého lékaře v zeleném Tomáš neznal. Neříkalo mu nic ani jméno, které si přečetl na plastickém štítku, přišpendleném na zelené haleně.

„Manželce samozřejmě informaci poskytnout můžeme...“

„Před panem doktorem můžete mluvit,“ řekla Veronika netrpělivě.

Tomáš se představil. „Jsem lékař,“ dodal a pak si v duchu řekl, že to bylo asi nadbytečné, protože jako rodinný právník úspěšného podnikatele tedy rozhodně nevypadá.

„Pan Matouš má poraněnou páteř. Zlomeninu druhého krčního obratle, našťastí bez posunu. Měl

šťěstí, že jel v dobrém autě. Byl dobře připoutaný a tomu nejhoršímu zabránily airbagy. Má několik zlomených žeber, nějaké tržné rány. Nejzávažnější asi bude tříštivá zlomenina levé stehenní kosti. Také prodělal otřes mozku, ne zrovna lehký, ale už je při vědomí. Tedy teď ho samozřejmě trochu tlumíme. Dýchá sám,“ řekl spíše směrem k Tomášovi.

„Ta zlomenina stehna je na operaci?“ zeptal se Tomáš.

„Ano.“

„Hned?“

Mladý lékař přikývl. „Ještě dnes v noci, je tam asi poraněná stehenní tepna.“

Verunka se prudce otočila k Tomášovi a pak zpátky na cizího doktora. „Když má poraněnou tepnu, tak krvácí?“

„Ne, teď už ne, uvnitř stehna tam krevní výron určitě bude, ale teď už krvácení nepokračuje.“

„A ta noha...“

Tomáš poznal, že se chce zeptat, jak moc hrozí amputace. „Neboj se,“ řekl dřív, než stačil zareagovat ten druhý, protože věděl, že on teď může ujišťovat daleko jednoznačněji. „O nohu nepříjde.“ Rád by si byl tak jistý, jak říkal. Ale teď by se před Verunkou nemělo mluvit o možných komplikacích. Už takhle toho má dost.

„Chci ho vidět.“

„Paní Matoušová, připravuje se na operaci.“

„Prosím vás, jen vidět.“

„Opravdu by to nešlo?“ zeptal se potichu Tomáš.

Mladý lékař zaváhal. „Domluví se s panem docentem, počkejte, prosím vás, chvíli.“

Tomáš se díval střídavě na Verunku, která byla oblečená do dlouhého zeleného operačního pláště stejně jako on, a na svého kamaráda, který ležel za skleněnou stěnou, na obličeji měl kyslíkovou masku, na čele čerstvě sešitou ránu a do levého předloktí zavedenou kanylu, do které odkapávala čirá tekutina z infúzní láhve pověšené na stojanu. Měl přivřené oči a nevypadalo to, že by je vnímal. Říkali přece, že ho tlumí... V nemocničním pokoji je takové ticho, že je snad ta kapající infúze slyšet... Není slyšet, kapky jsou zavřené v malé komůrce z umělé hmoty, uprostřed je hladina, do které každou vteřinu dopadne průzračná kapka. Jsou to hodiny. Co měří?

„Přijďte zítra ráno,“ řekl jim ten mladý doktor, když je odváděl zpátky na chodbu.

„Zůstanu tu, než bude po operaci.“

„Bude to ještě několik hodin.“

„To nevadí.“

„Paní Matoušová, hned po operaci k němu stejně nemůžete, přijďte zítra dopoledne.“

„Verunko, bude to tak lepší,“ přidal se Tomáš. „Nech to na nich, teď mu pomoci nemůžeš a na zítřek si musíš alespoň trochu odpočinout.“

Pokývala hlavou. „Můžu zavolat? I v noci?“

„Klidně zavolejte kdykoliv. Na tohle číslo,“ rychle napsal na list vytržený z malého bloku devítimístné číslo. „Řeknu jim, že zavoláte.“ Podal oběma ruku a zavřel za sebou dveře.

„Odvezu tě domů a přivezu Janu, abys nebyla sama.“

„Jsi hodný, ale určitě přijede Mirka a malý Pepa taky. Musím jim to přece taky zavolat, ještě nic neví.“

Tomáš si až teď uvědomil, že Pidovy dospělé děti vlastně ještě vůbec neví, co se stalo. Podíval se na hodinky. Od havárie uběhlo něco málo přes dvě hodiny.

Roman Greif za sebou zamkl masivní dřevěné dveře svého bytu tři plus jedna v posledním podlaží rohového činžáku. Před dveřmi chvilku zaváhal, jestli má přivolat výťah, ale pak se rozhodl, že půjde pěšky, a zabočil k širokému schodišti. Roman Greif v tomto činžáku bydlel prakticky od narození. Ve „svém“ domě. Románku, tenhle dům býval náš, říkávala Romanovi maminka, vysoká štíhlá šedovlasá dáma, klidná a vyrovnaná, až do své smrti před třemi lety vždy pečlivě upravená. Greifovi zůstali bydlet ve svém původním bytě, i když dům přestal být jejich dávno předtím, než se Roman narodil. Romanův dědeček, hodinářský mistr a od roku devatenáct set čtyřicet osm třídní nepřítel, stal se jím náhle právě díky vlastnictví tohoto domu a hodinářské dílny o několik ulic dál, si socialismu příliš neužil. Zemřel začátkem šedesátých let, ještě před tím, než se Roman narodil. Podle toho, co mu matka vyprávěla, byl to hodný a vzdělaný pán.

„Utrápil se,“ říkávala maminka.

Pravděpodobně zemřel na srdeční infarkt, asi by to mohl zjistit přesně, ale Romana to moc nezajímalo. Léta ho nijak nevzrušovala ani představa, že „ten dům je vlastně náš“. Pouze později, když už byl opravdu dospělý, ho napadlo, jestli není tak

trochu divné, že zůstali bydlet v krásném bytě ve středu města po roce čtyřicet osm a pak i po roce šedesát osm, kdy Romanův otec emigroval ještě dřív, než se ho jeho syn mohl na cokoliv zeptat. Romanovi nebyly ještě ani tři roky a rychle si na nepřítomnost otce zvykl. Marie Greifová o něm před Romanem nikdy nemluvila, nerozvedla se, ale pokud Roman věděl, po odjezdu manžela do zahraničí se s ním už nesetkala. Když probíral po matčině smrti doklady, našel mezi nimi jediný dopis od otce. Byl z roku sedmdesát pět. Otec psal z Austrálie, že se usadil a jestli Marie chce, ať za ním přiletí. O Romanovi v dopise nebyla ani zmínka. Možná za těch pár let Richard Greif na svého malého synka zapomněl. Roman dopis spálil a víc už se o svého otce nezajímal. Vzpomněl si na něj, když byl s matkou na městském úřadu podepisovat převzetí činžáku a původní hodinářské dílny v rámci restitučního řízení po devětaosmdesátém. To už byla maminka nemocná. „Napíšeš to tátovi?“ zeptal se tenkrát. Marie Greifová jen zavržela hlavou. Víckrát už o tom spolu nemluvili. No jo, teď jsem pan domácí já, řekl si Roman, když otevřel zadní vchod činžáku na dvůr. Znal ten dvůr tak důvěrně, jak může člověk znát prostor, kde si hrál s kluky na vojáky a na schovávanou, kde dostal první pusu od holky z vedlejšího vchodu, kde si opravoval svůj malý motocykl Pionýr. Znal tu každý čtvereční metr, teď už ale měl ty metry spočítané a věděl, že se sem kromě několika starých garáží vejde i řada nových. Dvanáct nových garáží

v centru... Už se na to těšil. Zatím jich tu je jen pět, postavených postupně během minulých padesáti let, ta nejstarší je jeho. Greifovi si nechali svoji původní garáž, i když po většinu let v ní byla jen motorka a jízdní kolo. Naštěstí ji matka odmítla prodat i po devětaosmdesátém za tenkrát naprosto omračující sumu, a tak mohl mít Roman auto pod střechou. Odemkl garáž a otevřel vrata. Zálibně pohladil jásavě červený lak na dveřích vozu, nasedl a nastartoval. Vyjel s autem na dvůr, tak jako vždycky se rozhlédl po oknech zadních traktů okolních činžáků, jestli se náhodou někdo závistivě nedívá na jeho auto, zamkl garáž a znovu nasedl do anatomické sedačky z měkké černé kůže. Zařadil a vyrazil k průjezdu. Před výjezdem do Rytířské jen trochu zpomalil, není třeba zastavovat, s brzdami, jako má tohle fáro, se dá zastavit v případě potřeby prakticky na místě. Zařadil se do nepřiliš hustého dopoledního provozu, většina lidí už je v práci, na další křižovatce předjel cinkající tramvaj a vyrazil k jižnímu předměstí a k přehradě. Tuto roční dobu měl vždycky nejraději. Časné léto, slunce ještě zdaleka nepálí, ale každým okamžikem jeho síly přibývá a postupně tak dává najevo, že bude zase takový den, ve kterém v dusnu kanceláře mezi potíci se nižší střední třídou úspěšný mladý muž nemůže společnosti nic užitečného přinést. Na další křižovatce nechal elektrický servomotorek odklopit střechu a vesele se kolem sebe rozhlédl. Teprve teď se mu tohle město začalo doopravdy líbit. Romana vůbec nenapadlo, že by si jeho nápadného

auta mohl všimnout někdo, kdo ví, že teď by vůbec neměl jezdit po městě. Pokud by ho to napadlo, nic by si z toho nedělal. Na široké čtyřproudové výpadovice trochu přidal, teď dopoledne tu určitě rychlost měřit nebudou. Projel ještě několik světelných křižovatek a za pár minut už silný motor ševelil ve středních otáčkách na mírně se vinoucí výpadovice na jih.

Roman projel vesnicí s poetickým jménem Ptáchnice a zabočil k přehradě. Teď už to nebylo daleko, kilometr po staré betonce. Zastavil pod malou skupinou borovic. Mezi stromy a keři probleskovala hladina přehrady a slunce už docela pálilo. Roman vyndal z kufru sportovního auta tašku, ve které měl kromě plavek a ručníku termosku s chlazenou minerálkou, svačinu, několik časopisů a starou kostkovanou deku. Vydal se k vodě. Měl tuhle přehradu rád, kamenitý břeh s různě velkými ostrůvky trávy, keře a stromy, v dálce na druhém břehu zvlněná krajina a při opravdu dobré viditelnosti i modravé hory v dálce. Kamenitý břeh a čistá voda mu trochu připomínaly pobřeží Jadranu v Jugoslávii. Jezdával tam s matkou kdysi dávno, když ještě Jugoslávie byla. Po jejím rozpadu a občanských válkách už u Jadranu nebyl. Španělsko, Řecko, Itálie... s Terezou, v posledních letech už s malou Monikou. Sem k přehradě jezdil nejradši sám.

Roman se zastavil. Zaslechl nějaké hlasy. Dívčí hlasy. Prošel po úzké pěšině mezi maliníkovými keři a pak je i viděl. Dvě dvacítky v plavkách na

žluté dece. Na jeho místě. Zarazil se. V první chvíli chtěl protestovat. Tohle je přece moje místo. Ještě se nestalo, že by mu někdo obsadil tenhle malý travnatý plácek z větší části ukrytý mezi stromy a keři a přesto s výhledem na vodu, která je odtud jen asi dvacet metrů. Roman na okamžik zaváhal, jestli si nemá rozložit deku hned vedle těch dvou, třeba by si chtěly povídat, třeba by chtěly namazat záda... „Pardon,“ řekl, „posunu se jinam.“

„Zabraly jsme vám místo?“ prohodila ta menší.

„Tady to není privátní,“ usmál se Roman. Jestlipak bych se snažil být takhle příjemný, kdyby tu teď leželi nějakí dva důchodci. Dívky neřekly nic, a tak Roman prošel další hradbou keřů a rozložil si věci pod jinou borovicí skoro na břehu. Nevadí, třeba se seznámíme, až půjdou do vody. Složil si bílé kalhoty a modrou košili na deku a převlékl se. Měl bych začít cvičit, řekl si, když zavažoval tkaničku plavek. Rozběhl se do vody. Dívky za keři nereagovaly. Roman plaval asi dvě stě metrů od břehu. Nádhera, voda je už teplá a v tuhle dobu tu kromě těch dvou studentek není nikdo. Jestlipak se mě nebojí? Pak sebekriticky uznal, že se opravdu bát nemusejí a vrátil se na břeh. Otřel si obličej a položil se na deku. Zavřel oči. Jen tak, na chvíli...

Probudil se asi za půl hodiny. Ta menší hnědovláska stála pár kroků od něj vedle maliníku. „Máte tam volno, my už musíme jít.“

„Dík. A přijdete zase?“

„Možná,“ zasmála se. „Ahoj.“

„Ahoj,“ odpověděl a převalil se na břicho. Měl jim nabídnout, že je odveze do města? Možná by chtěly. Zítra by přijeli spolu, rozložili si deky vedle sebe mezi keře... Přivřel oči a představoval si...

Den utíkal. Roman si ještě dvakrát zaplavál, vypil minerálku a snědl svačinu, prolistoval časopisy, měl by si vzít něco opravdového ke čtení...

Odpoledne začali u přehrady přibývat lidé. Přestěhoval se na svoje oblíbené místo a zůstal na něm sám, ale pod borovicí, kde ležel ráno, už vřeštilo několik dětí, od břehu se ozývalo pleskání míče a cákání, o kousek dál hrálo rádio. Je čas jet domů. Kouzla civilizace bude vychutnávat zase večer.

Bouchly dveře. Tereza se vrátila, uvědomil si Roman a vypnul televizi.

„Ty už jsi doma?“ podivila se, když viděla manžela v křesle. „Jak to, že tak brzy?“

Roman spolkl sdělení, že je tak brzy doma, protože u vody začalo být na jeho vkus moc lidí a jen nesrozumitelně zabručel.

„Co se děje?“

„Ale nic...“

„Jak bylo v práci?“ zeptala se neutrálně.

„Ale,“ znovu zavrčel, „já se na tu práci taky můžu vykašlat.“

„Prosím tě, proč?“

„Budu se tam jak blbec hrbít u počítače až do penze, tohle přece nemám zapotřebí.“

Tereza se zarazila. Jistě, finančně to zapotřebí neměl, ona vlastně také ne. Po restituci mohou

klidně dělat domácí, kontrolovat na výpisech z účtů, jak pravidelně platí nájem banka v přízemí činžáku a hodinářství za rohem... Jenže co dál? Při tom, jaké platy jsou ve školství ještě teď, tolik let po převratu, by klidně mohla zůstat doma, ale nedovedla si představit, že už by neučila, že by byla jen dobře zabezpečenou paničkou v domácnosti. Chodit k vodě, jezdit na kole, hrát tenis, v zimě na lyže nebo k moři na jih, fajn, ale na to stačí prázdniny, má vlastně ideální povolání. „Tebe v práci něco našťvalo?“

„Hodím se marod,“ prohlásil Roman a zvedl se z křesla. „Bolí mě záda.“ O tom, že ho v práci nemohlo nic našťvat, když tam vůbec nebyl, se radši nezmínil. Tereza by měla řeči. Jasně, hodí se marod.

„V tomhle počasí? To ti nepříjde líto zůstat doma, když je teď venku tak hezky? Za pár dní odvezeme Moniku k babičce na prázdniny,“ dodala s tak trochu vyzývavým úsměvem.

„Zítřka zajdu k doktorovi.“ Samozřejmě si také uvědomoval, že vlastně nepotřebuje ani nemocenské dávky ani mzdu. Mohl by dát výpověď a pohodlně žít z nájmu, vzhledem k nim je i jeho plat jen bezvýznamné kapesné, teď se to smí, zaměstnavatel v občance už dávno být nemusí, do nových plastických kartiček už by se taková rubrika ani nevešla. Několikrát už o tom přemýšlel, ale zatím si ani v duchu pro sebe nepřiznal, že se vlastně bojí. Docela prostě se bojí být definitivně zodpovědný sám za sebe. Líbilo se mu být panem domácím

v restituovaném činžáku na tom nejlukrativnějším místě ve městě, ale podvědomě se nechtěl vzdát toho malého zbytku tak zprofanovaných „sociálních jistot“. Ani v duchu si nebyl schopen přiznat, že vlastně nikdy neprováděl nic úplně samostatně. Po odchodu manžela se Marie Greifová snažila svému synovi co nejvíc usnadnit život, ve škole, pak v zaměstnání, které mu našla s pomocí starých rodinných přátel, když se pak oženil, pomáhala jí s tím Tereza, měla ji ráda, věděla, že Tereza dokáže být tou správnou oporou.

„Půjdeš se mnou pro Moniku?“

„Nemůžu se ukazovat na ulici, když jsem nemocný,“ namítl pokrytecky.

„Já jsem myslela, že onemocníš až zítra.“

Neodpověděl. Asi jsem s ní mohl jít. Do školky pro holku, pak nakoupit... Kdysi takhle chodíval s Terezou po městě rád. Štíhlá, vysoká, zvláštní kombinace přirozeně měděných vlasů a po celý rok snědé pleti, dělalo mu dobře, když se chlapi občas otočili. Jo, to už je let.

„Zastavíme se ještě pro nákup.“

Než stačil něco říct, byla pryč. Posadil se znovu do křesla, chvíli zaváhal, jestli má znovu zapnout televizi, pak jen zavřel oči a představoval si. Terezu před desíti lety, horký letní večer u vody, kolem jsou keře, přidal si ty dvě dívčiny z dopoledne, v trávě jsou rozhozené deky, pak i části plavek, Tereza je trochu divoká, je jí o deset méně, ty dvě holky jsou stejné, všichni se zbavují posledních zábran i posledních zbytků oblečení...